

POSVETOVANJE

Vloga psihologa v vzgoji in izobraževanju nadarjenih

---

27. I. 2012, Ljubljana,
Pedagoška fakulteta Univerze v Ljubljani

Urednici

Mojca Juriševič *in* Božena Stritih

ANALIZA
KLJUČNIH
DEJAVNIKOV
ZAGOTAVLJANJA
KAKOVOSTI ZNANJA
V VZGOJNO-
IZOBRAŽEVALNEM
SISTEMU

Posvetovanje
VLOGA PSIHOLOGA V VZGOJI IN
IZOBRAŽEVANJU NADARJENIH

27. 1. 2012

Ljubljana, Pedagoška fakulteta Univerze v Ljubljani

Urednici

Mojca Juriševič in **Božena Stritih**

Ljubljana 2012

Posvetovanje
VLOGA PSIHologa V VZGOJI IN
IZOBRAŽEVANJU NADARJENIH

Urednici Mojca Juriševič in Božena Stritih
Recenzentki Cveta Razdevšek Pučko in Gordana Rostohar
Jezikovni prgled Sabina Rupnik Suhadolnik in Tina Sovič
Izdala in založila Pedagoška fakulteta Univerze v Ljubljani
Za izdajatelja Janez Krek, dekan
Tehnična urednica Mira Metljak
Oblikovanje naslovnice Roman Ražman
Priprava Igor Cerar
Tisk Tiskarna Littera picta d.o.o. Ljubljana
Naklada 150 izvodov (prva izdaja, prvi natis)

Publikacija ni plačljiva.

Izid publikacije sta sofinancirala Evropski socialni sklad Evropske unije in Ministrstvo za izobraževanje, znanost, kulturo in šport.

Univerza
v Ljubljani
Pedagoška
fakulteta

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA IZOBRAŽEVANJE,
ZNANOST, KULTURO IN ŠPORT

Naložba v vašo prihodnost
OPERACIJSKO DELNO FINANCIRA EVROPSKA UNIJA
Evropski socialni sklad

CIP - Kataložni zapis o publikaciji
Narodna in univerzitetna knjižnica, Ljubljana

37.091.12:159.9-051(082)
159.924-053.5(082)

POSVETOVANJE Vloga psihologa v vzgoji in izobraževanju nadarjenih (2012 ; Ljubljana)
Posvetovanje Vloga psihologa v vzgoji in izobraževanju nadarjenih, 27. 1. 2012,
Ljubljana, Pedagoška fakulteta Univerze v Ljubljani / urednici Mojca Juriševič in Božena
Stritih. - 1. izd., 1. natis. - Ljubljana : Pedagoška fakulteta, 2012

ISBN 978-961-253-078-5

1. Vloga psihologa v vzgoji in izobraževanju nadarjenih 2.
Juriševič, Mojca

261015552

Vsebina

Uvodni nagovor dekana Pedagoške fakultete Univerze v Ljubljani	5
Uvodni nagovor predsednice Društva psihologov Slovenije	7
<i>Mojca Juriševič</i> Uvod: prispevki psihologije k razumevanju nadarjenosti in obravnavi nadarjenih v sloveniji	9
<i>Drago Žagar</i> Metodologija odkrivanja nadarjenih učencev v Sloveniji: zakaj tako in kaj spremeniti	19
<i>Lidija Magajna in Jasna Božič</i> Vloga šolskega psihologa pri prepoznavanju in obravnavi rizičnih skupin nadarjenih učencev	27
<i>Bojan Musil</i> Raziskovalnost, ustvarjalnost, nadarjenost ali »to pač mora biti, vendar še vemo, zakaj?«	45
<i>Dušica Boben</i> Smo psihologi (edini) kompetentni za identifikacijo nadarjenih?	57
<i>Blanka Tacer, Jože Sambt in Mitja Ruzzier</i> Nadarjenost in talenti – pogled psihologije dela in organizacij na delo z nadarjenimi	77
<i>Mirt Nagy</i> Razmišljanje o vlogi šolskega psihologa pri delu z nadarjenimi in pobude za nekatere izboljšave in spremembe	91
<i>Božena Stritih</i> Nadarjeni predšolski otroci – kaj se dogaja z njimi v javnih vrtcih?	97
<i>Niki Jakol in Polona Gradišek</i> Študenti psihologije v vlogi nadarjenih učencev	107

Mojca Juriševič, Božena Stritih, Nataša Fabjančič in Polona Gradišek

**Pogled na delo z nadarjenimi v slovenskem šolskem prostoru
s perspektive psihologov praktikov 119**

Mojca Juriševič, Nataša Fabjančič, Božena Stritih in Gordana Rostohar

Sklepi posvetovanja 133

Uvodni nagovor

dekana Pedagoške fakultete Univerze v Ljubljani

Posvetovanje *Vloga psihologa v vzgoji in izobraževanju nadarjenih*, ki sta ga pripravila Center za raziskovanje in spodbujanje nadarjenosti Pedagoške fakultete Univerze v Ljubljani in Sekcija psihologov v vzgoji in izobraževanju pri Društvu psihologov Slovenije je prvi posvet, ki ste ga pripravili v takšni organizaciji, a glede na število odprtih vprašanj na področju vzgoje in izobraževanja nadarjenih verjetno ni zadnji. Verjamem, da bo Pedagoška fakulteta tudi v prihodnje pripravljena omogočiti takšna srečanja.

Namen tokratnega posveta je z vidika različnih psiholoških disciplin (pedagoške, razvojne, socialne, klinične, metodološke in drugih) premisliti obstoječe stanje na področju vzgoje in izobraževanja nadarjenih ter v skladu s konceptualnimi smernicami iz *Bele knjige o vzgoji in izobraževanju v Republiki Sloveniji* (2011) opredeliti vlogo psihologa ter psihološki prispevek znotraj danega konteksta. Ključni premik, ki smo ga predlagali v *Beli knjigi*, je ločitev nadarjenih učencev od učencev s posebnimi potrebami, smisel te razločitve pa je tudi v tem, da bi za nadarjene učence, ki imajo svoje specifikke, lahko v državi zagotovili boljše, bolj ustrezne spodbude in pogoje njihovega dela ter napredka. Pri tem je *Bela knjiga* kot eno bistvenih težav našega sistema dela z nadarjenimi izpostavila tudi prevelik delež tako opredeljenih učencev, saj veliko število pomeni, če ob strani pustimo konceptualna vprašanja, da v vzgojno-izobraževalnem sistemu težko zagotovimo kakovostno delo na področju dela z nadarjenimi učenci.

izr. prof. dr. JANEZ KREK

Uvodni nagovor

predsednice Društva psihologov Slovenije

Posvetovanje o odkrivanju in delu z nadarjenimi je pomembno srečanje sekcije Vzgoje in izobraževanja pri Društvu psihologov Slovenije. Pobuda, ki je prišla tako od psihologov praktikov kot tudi tistih, ki se znanstvenoraziskovalno ukvarjajo s to problematiko, je bila očitno prava. Odziv strokovnjakov, ki so prispevke predstavljali, kot tudi tistih, ki so prišli po nova znanja in izkušnje, postavljati vprašanja in odpirati dileme, je bil velik. Že dolgo ni sekcija psihologov v Vzgoji in izobraževanju DPS gostila tako velikega števila sodelujočih. Zato je treba posebej poudariti vlogo in angažiranost predsednice sekcije in vseh ožjih sodelavk, ki so pri snovanju in realizaciji posveta aktivno sodelovale. Za organizacijo in vso podporo pri posvetu pa gre zahvala tudi Pedagoški fakulteti v Ljubljani, njenemu dekanu in predstojnici Centra za raziskovanje in spodbujanje nadarjenosti.

Vloga psihologa v procesu odkrivanja in dela z nadarjenimi je bila predstavljena z več zornih kotov, kar je bil tudi namen tega strokovnega srečanja. Koncept odkrivanja in dela z nadarjenimi, družbeni pogled na ta proces, problem štipendij za nadarjene, nadarjeni v delovnem okolju, specifika nadarjenih z zornega kota klinične psihologije, metodološke dileme in izkušnje nadarjenih študentov v procesu vzgoje in izobraževanja so bile teme, ki smo jih lahko spremljali. Tako smo slišali, koliko je bilo na tem področju že narejenega ter spoznali dileme in vprašanja, ki se še odpirajo. Stroka jih razume kot izzive, kar spodbuja kakovostno in sistematično delo naprej. Spodbudno je bilo to, da je bilo pri vseh predstavitvah in tudi pri delu v skupinah čutiti jasno profesionalno identiteto psihologa v vzgoji in izobraževanju. DPS si prizadeva, da bi svojim članom dajalo močno strokovno podporo in začrtalo smernice za delo, tudi na področju nadarjenih. Sklepi srečanja poudarjajo potrebo po kontinuiranem delu, ki bo vključevalo usposabljanje psihologov pa tudi izobraževanje učiteljev in drugih strokovnjakov v kontekstu vzgoje in izobraževanja.

Kljub temu da je bilo tokratno srečanje pripravljeno za psihologe, pa praksa zahteva sodelovanje vseh strokovnjakov v vzgoji in izobraževanju, kjer naj bi vsak profil imel začrtane smernice z opravili, skladnimi z njihovimi kompetencami in izkušnjami. Delo z nadarjenimi je vsekakor interdisciplinarno področje, zato bo DPS podpiralo takšno sodelovanje. DPS oz. sekcija v Vzgoji in izobraževanju bo nadaljevala delo po poteh, ki jih je posvet začrtal. Želimo

si, da bi most med teorijo in prakso, ki se je zgradil na tem posvetu, vzdržal še nadaljnje korake, morda včasih tudi malo bolj trde, a predvsem z jasnim ciljem. Prav tako si želimo zgraditi most sodelovanja med različnimi strokami v vzgoji in izobraževanju. Tako bodo naši koraki trdni, samozavestni in z jasno strokovno identiteto.

izr. prof. dr. VLASTA ZABUKOVEC

NAMEN POSVETOVANJA je z vidika različnih psiholoških disciplin (pedagoške, razvojne, socialne, klinične, metodološke in drugih) premisliti obstoječe stanje na področju vzgoje in izobraževanja nadarjenih ter v skladu s konceptualnimi smernicami iz *Bele knjige o vzgoji in izobraževanju v Republiki Sloveniji* (2011) opredeliti vlogo psihologa ter psihološki prispevek v njem.